

**R. P. Georgii De Rhodes Avenionensis, È Societate Iesv,
Philosophia Peripatetica, Ad Veram Aristotelis Mentem**

Rhodes, Georges de

Lvgdvni, 1671

Sect. iij. Vtrum partes diuisibiles in continuo sint actu distinctæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95638)

nibus partibus, non implicat ut dicantur ab omnibus punctis: & certe perspicuum est, quod in maiori circulo nullum est punctum, cui non correspondeat in circulo minori punctum: ergo sunt totum collectivè, tum distributivè.

Secunda ratio.

Secundò implicat ut punctum uniat partes tanquam modus utriusque partis, quin penetraret cum utraque parte; modus enim non est extra rem modificatam: sed si penetraret ambas partes, ambæ partes se penetrarent: ergo si punctum sit unio, ambæ partes se penetrarent. Quod clariùs patet etiam in tempore; nam instans quod copulat duas partes, est simul cum illis: ergo illæ ambæ sunt etiam simul.

Tertiò. Si sit baculus partim albus, partim niger, vel in superficie media baculi erit indivisibile albedinis, & indivisibile nigredinis; & sic contraria erunt simul in subiecto eodem: vel indivisibile albedinis erit extra indivisibile nigredinis, & sic puncta sunt immediata; vel sola nigredo habet indivisibile, vel albedo sola; & sic ratio non est maior de una, quàm de altera.

Non sunt puncta terminantia.

Dico tertiò, nulla esse in continuo indivisibilia terminantia, sed quantitatem terminari per se ipsam, propterea connotat negationem ulterius extensionis.

Prima ratio.

Ratio est primò, quia etiam si nullum sit indivisibile terminans, quantitas tamen erit verè ac realiter terminata; nam illud terminatur, quod non ulterius extenditur: sed secluso puncto terminante, quantitas ulterius non extenditur eo ipso quod plures non habet partes: ergo secluso quovis indivisibili terminante, quantitas est verè terminata; si enim diuinitus annihilaretur hoc indivisibile, manebit tamen quantitas terminata, non enim diffunderetur in infinitum.

Secunda ratio.

Secundò. Sicut essentia finitur se ipsa propterea dicit negationem ulterius perfectionis, sic continuum se ipso terminatur propterea dicit negationem ulterius extensionis; hoc enim satis est ut dicatur terminata, quo posito implicat ut non sit terminata. Sed posita illa negatione, implicat ut quantitas non sit terminata: ergo illa satis est ut quantitas dicatur terminata. Neque dici potest, quod illa debet esse terminata positivè; nam hoc verum duntaxat esse potest, si significet illam terminari per entitatem positivam, propterea connotat negationem ulterius extensionis, alioqui fieret idem argumentum de essentia.

Triplex difficultas.

Verum contra doctrinam propositam tres opponuntur difficultates gravissimæ: prima, quomodo corpus perfectè sphericum tangere possit corpus perfectè planum; si enim non tangat in indivisibili, debet illi adæquari. Secunda quomodo sine penetratione possit unum corpus tangere aliud corpus, si tangat in parte divisibili secundum profunditatem. Tertia quomodo uniri possint partes si non uniantur per indivisibilia; quæ tria inferius fusiè discutientur.

Nunc tantum addo, quod quamvis nulla dentur puncta realia secundum entitatem physicam, tamen explicationis causâ puncta, & instantia ponuntur secundum imaginationem mathematicam, quæ nihil significant aliud quàm partem propterea dicit negationem ulterius extensionis. Sic intelligi debent Aristoteles, & omnes Mathematici, ac Philosophi, quando passim ponunt instantia & puncta, & per ea explicant rerum inceptionem ac desitionem, creationem instantaneam, & alia huiusmodi, quæ significant partem indeterminatam in adæquate sumptam, propterea dicit negationem ulterius extensionis.

SECTIO III.

Utrum partes divisibiles in continuo sint actu distinctæ.

Nihil ergo est in quolibet continuo præter partes, quarum singulæ, licet minutissimæ, continent in se alias, & hæc alias semper & semper divisibiles. Quæritur ergo, utrum hæc partes quando ita sunt coniunctæ ut faciant unum palmum v.g. sint inter se actu distinctæ? Quia in se si rectè convenirent Authores de sensu questionis, nemo eorum qui dicunt partes quantitatis distinguere, diceret illas distinguere; nemo eorum qui negant illas distinguere, posset illud negare. Ergo remota verborum ambagibus rem proponam ut potero clarissimè.

Certum primò est, duo esse in continuo partium genera; aliæ sunt æquales, aliæ inæquales. Partes æquales dicuntur, quæ considerantur absque ullo excessu unius ad aliam, sed eadem omnes mensuræ; huiusmodi sunt quatuor palmi eiusdem semulnæ. Partes verò istæ vocantur aliquotæ, quia repetitæ aliquoties, adæquant totum, aut certe si aliquoties detrahantur, absument totum; v.g. exhaustur tota quantitas tripalmaris si ter sumas palmum. Vocantur etiam partes determinatæ, quia certum habent terminum paritatis & magnitudinis. Vocantur non communicantes, quia una nihil includit de altera, sed una tota est extra aliam: primus enim palmus non includit secundum; & secundus non includit tertium.

Partes inæquales dicuntur, quæ sunt semper minores & minores sine ullo termino, ut si palmum divides in duos semipalmos, & semipalmum in duas medietates, & medietatem rursus in aliam, & sic deinceps. Vocantur istæ partes proportionales, indeterminatæ, communicantes. Proportionales vocantur, quæ licet sint inæquales, servant tamen proportionem aliquam inter se, id est (ut loquitur Philosophus 8. *Physicorum* textu 67.) quia *proportionem quadam per medietates considerantur*; v.g. in una datur semulna, quæ constat quatuor palmis; in hac datur medietas constans duobus palmis; in hac rursus, medietas, & sic deinceps; omnes enim istæ partes habent inter se proportionem medietatis ad totum. Vocantur secundò indeterminatæ, quæ nullum habent terminum paritatis, sed semper minores sunt, & minores; huiusmodi enim sunt partes istæ proportionales, quæ propterea vocantur indeterminatæ, quamvis si unam earum sumas, v. g. semipalmum, est determinatæ; sed si sumas omnes, sunt indeterminatæ, quia nunquam ad terminum paritatis devenies. Partes communicantes sunt, quæ vel includunt aliam, vel includuntur in alia; ut semipalmus pars est communicans respectu palmi, quia in eo includitur; & palmus est pars communicans respectu semipalmi, quia illum includit. Dicuntur partes communicantes, quia communem habent aliquam partem, v. g. palmus & semipalmus habent aliquid commune, cum semipalmus sit aliquid palmi. Similiter in quantitate bipalmari considerari potest palmus medius constans ex medietate primi, & ex medietate secundi palmi; ideoque dicuntur esse in illa quantitate tres palmi communicantes. Partes ergo proportionales sunt reverà communicantes, ex eo quod partes minores, siue posteriores includuntur semper in maioribus, quæ priores sunt, ut semipalmus in palmo, medietas semipalmi in semipalmo. Possunt autem partes esse communicantes vel in toto, vel inter se:

partes

Quæst. II. Sect. III de Quantitate continua. 193

partes communicantes in toto illa sunt, quæ includuntur in eodem toto, ut semipalmi duo inuicem comparati sunt communicantes in toto, & illa partes sunt æquales, quæ minus propriè vocantur communicantes. Partes communicantes inter se illa sunt, quæ aliquam partem communem habent (ut dixi) ut palmus, & semipalmus.

Certum est secundò sic Philosophari recentiores quosdam Doctores, qui aiunt partes cõtinui non esse inuicem distinctas. Duobus modis possunt aliqua duo dici esse vnum, & idem. Primò si identificentur indiuisibiliter & intrinsecè: secundò si identificentur diuisibiliter, & extrinsecè. Illa identificantur primo modo, quæ existunt per vnā existentia indiuisibilem, ita ut fiat vna ex illis entitas indiuisibilis, & indistinguishibilis à parte rei; & hæc idéitas propriè vocatur vnitas, non autè vnio; quia per illam ens dicit negationem intrinsecam cuiuscunque alterius: hoc modo identificantur gradus metaphysici, attributa Dei. Illa secundo modo indentificantur, quæ sunt vnũ & idem rea liter per negationem vterioris extensionis, idest quæ non habent diuersos terminos, sed omninò vnum; ita ut positione vltimi alicuius termini fiat distincta realitas, & illius ablatione fiat vnitas numerica & actualis indistinctio.

Conuenit verò vnitas illa rebus homogeneis, quia necessaria est ad indiuiduationem, & distinctionem numericā, vel intrinsecam negatio alterius, vel extrinsecam negatio vterioris extensionis. Non possunt indiuiduari homogenea per primam negationem, quia illam habent; quælibet enim pars continet in se alias infinitas: ergo ut habeant homogenea completam indiuiduationem, terminari debent extrinsecè, per negationem vterioris extensionis, quæ diuisione acquiritur; quia tunc solum homogenea sunt numero distincta, quando sunt diuisa; vnitas verò sunt vnũ numero indiuiduum, quia illa vnione quantitas amittit negationem extrinsecam, ac proinde distinctionem numericam.

Differunt verò genera ista duo identificationũ, quòd quæ identificantur primo modo per vnitatem, sunt vna entitas indiuisibilis & indistinguishibilis; vnde fit ut vnum separari nequeat ab alio, nec esse extra aliud, nec suscipere contraria, nec esse alterius causa; nam hæc omnia supponunt diuersitatem entitatum, quæ hic nulla est; ac verò illa, quæ sunt vnũ secundo modo extrinsecè solum, & diuisibiliter per vnionem, quæ dicit solum eandem negationem vterioris extensionis, non dicunt quidem actualem distinctionem, sed solum potentialem; cum enim per negationem termini fiat vna entitas, positione illius fient diuersæ, distinctæ, & diuisæ; quia huiusmodi entitas est distinguishibilis, ideoque vnum esse potest extra aliud, separari ab alio, suscipere contraria. Cum enim entitas diuisibilis sit in plures, plura etiam sunt subiecta; per diuisionem autem nihil acquiritur entitatis: quare si possint post diuisionem recipere contraria, poterunt etiam ante diuisionem.

Dicunt igitur isti Doctores, partes cõtinui non esse distinctas; non quòd velint partes istas esse vnũ intrinsecè, identitate scilicet indiuisibili per vnitatem; sed asserunt tantum illas esse vnum per vnionem, & identificari extrinsecè ac diuisibiliter; siue non habere diuersos terminos, sed vnum communem terminum.

Vnde non satis video, quid illi dicant diuersum à sententia cõmuni; nam quæritur tantum, vtrum partes cõtinui sint actu distinctæ, ita ut vna dicat negationem intrinsecam alterius, ac proinde habeat existentiam distinctam ab existentia alterius; difficultas enim est, quomodo illa partes ita distinctæ non sint infinitæ. Respondent autem isti Doctores, partes qui-

R. P. de Rhodis curs. Philosoph.

dem non habere vnitatem intrinsecam, cum existentia vnus non sit alterius existentia; sed illas tantum non habere negationem extrinsecam extensionis, idest, non habere diuersos terminos; quod est dicere partes distinguere quidem realiter & intrinsecè, sed illas esse vnitas, & efficere ens per se vnũ; quod nemo hactenus negauit. In solo igitur loquendi modo isti Authores à cõmuni differunt sententia, neque vitant difficultates, ut statim demonstrabitur. Sic autem sentiunt Albertin. *1. 2. diff. 3. q. 6.* Dandinus *lib. 3. de anima. cõment. 106.* Conimbricenses *3. Physic. c. 8. q. 1. art. 5. ad 2.* Fonseca *5. Metaph. c. 13. q. 6. c. 4. & 5.* & alij iuniores, citantque pro se S. Thomam *8. Physic. textu 68. & 5. Metaph. text. 31.* Egidium, Aureolum, Henricum, Alexandrum, Themistium; Aristotele verò in primis gloriantur.

Dicendum tamen primò est, partes in continuo esse omnes actu inter se distinctas. Ita docent Scotus, Gregorius, Durandus, Suarez *diff. 40. sect. 5.* Auerla *q. 22. sect. 6.* & alij tum veteres, tum recentiores communius, & sapè verius.

Ratio est primò, quia in continuo vna pars verè & actualiter non est altera pars, v.g. in cælo polus arcticus non est polus antarcticus; caput nò est manus; ergo partes cõtinui actu distinguuntur. Probo antecedens. Cum dicitur partem vnā cõtinui non esse aliam, solum dicitur palmum huc v.g. habere suā entitatem, quæ reuera non est entitas alterius palmi eodem modo quo esset eadē, si entitas illa palmaris replicaretur in duobus locis: sed certum est, entitatem vnus palmi non eodem modo esse entitatē alterius palmi; quis enim dicat, entitatem vnus palmi eodem modo esse entitatem alterius, ac si vnus & idem palmus esset replicatus? Quis dicat caput esse manum? Ergo in cõtinuo vna pars non est alia; si autem non est alia, distinguitur ab alia; nam quæ non sunt eadē, sunt distincta. Probatur maior. Eodem modo queritur, vtrum partes cõtinui distinguantur, ac cum dicitur Petrum & Paulum distinguere, materiā distinguere à forma; quid enim est distinguere, nisi vnum non esse aliud, seu non identificari; sed cum dicitur Petrum & Paulum distinguere, tantum significatur entitatem Petri non esse entitatem Pauli: ergo ut partes cõtinui distinguantur, satis est quòd eadem entitas vnus non sit eadem entitas alterius.

Secundò, illa distinguuntur realiter, quæ separata possunt existere, quorum vnum causa est alterius, quæ sunt in diuersis locis, quorum vnum mouetur alio non moto, quæ suscipiunt contraria: sed partes cõtinui sunt huiusmodi; ergo distinguuntur realiter. Minor probatur; nam tres palmi ligni tripalmaris possunt separati existere, ut patet; pars vna ignis existens in ligno, in eodem successiue producit aliam, cui continuatur; duo palmi eiusdem ligni possunt esse vnus in aqua, & alter in aere: ergo minor illa certissima est.

Respondent autem aduersarij distinguendo maiorem. Illa quæ possunt separari, quorum vnum causa est alterius, non identificantur realiter identificatione intrinsecā, & indiuisibili, concedo; extrinsecā, & diuisibili, quæ consistit in negatione termini, nego; quia quæ identificantur diuisibiliter, & extrinsecè, possunt existere separata, esse in diuersis locis, suscipere contraria, &c. quia sic identificari non est habere vnica existentiam: hæc autem signa sunt distinctionis primo modo suprà; quando enim duo ita identificantur ut eandem habeant existentiam indiuisibilem, haud dubiè nequeunt separari.

Sed contrà: nam in quantitate bipalmari vel primus palmus habet existentiam distinctam ab existentia secundi palmi, vel non habet; si habet: ergo distinguitur realiter à secundo palmo; si non habet:

Prima conclusio affirmatiua.

Prima ratio.

Secunda ratio.

Aduersariorum euasio.

Multiplex eius impug-natio.

R habet:

habet: ergo non possunt hi duo palmi existere separati, alioqui palmus idem esset, & non esset. Probo consequentiam. Vbiunque non est vnitas, ibi est distinctio: sed vbi est multiplicitas existentiarum, nō est vnitas, tam in homogeneis, quā in heterogeneis: ergo vbi est multiplicitas existentiarum, ibi est distinctio. Deinde (vt notauimus nuper) cum quaritur vtrum partes continui distinguantur, non quaritur vtrum habeant negationem termini; nam hoc esset querere, vtrum sint diuisæ; sed vtrum entitas vnus sit entitas alterius; manifestū est autem, quod entitas vnus partis non est entitas alterius: ergo manifestum est, quod distinguuntur. Conueniamus itaque de significatione vocis huius, *distinctio*; si enim sonet id quod communiter sonat, certē probatum est demonstratiuē, quod partes continui distinguuntur: si aliud sonet, cessat omnis controuersia. Et confirmatur, quia corpus & anima, quando sunt vnita, eundem habent terminum, & tamen verē distinguuntur: ergo entitas termini non sufficit ad identificationem. Vnde argumentor. Ab eo petitur distinctio, à quo petitur vnitas individualis: sed vnitas individualis petitur ab vnitate entitatis & existentie, non autem à negatione termini: ergo distinctio petitur à pluralitate existentie, non autem à pluralitate termini. Imò primus palmus post diuisionem habet eandem existentiam, quam habebat ante diuisionem; sed post diuisionem habet existentiam distinctam ab existentia secundi palmi: ergo etiam ante diuisionem habuit existentiam distinctam: sed quæ habent existentias distinctas, sunt distinctæ: ergo illi duo palmi sunt distincti.

Tertia ratio.

Tertio in motu & tempore res videtur euident. Illud quod existit, distinguitur ab eo quod non existit: sed annus præsens existit, annus autem sequens non existit: ergo illi anni distinguuntur realiter.

Denique si verum esset, quod identitas termini facit identificationem partium, adhuc falsa est aduersariorum doctrina, quia caput v. g. terminum habet diuersum à termino pedis; primus palmus habet terminum à termino alterius palmi distinctum: ergo distinguuntur etiam diuisibiliter, & extrinsecè.

Secunda conclusio.

Dico secundò. Partes continui, quæcunque illæ sint, distingui realiter, & adæquatè à suis partibus, cum quibus componunt totum; partes verò communicantes distingui solum inadæquatè à partibus in quibus includuntur, vel quas includunt. v. g. semipalmus comparari potest vel cum palmo, cuius est pars, vel cum semipalmo, cum quo est comparatus; à palmo cuius est pars, distinguitur solum inadæquatè; à semipalmo autem cum quo est comparatus, distinguitur adæquatè. Similiter palmus distinguitur adæquatè ab altero palmo extra se posito; inadæquatè autem distinguitur à duobus semipalmis, ex quibus componitur.

Probatio primæ partis.

Primæ partis ratio est, quia tunc aliqua duo adæquatè distinguuntur, quando entitas vnus nihil includit in se de entitate alterius; sed pars continui, quæcunque illa sit, nihil in se includit de entitate suæ partis, v. g. vnus palmus nihil includit de entitate alterius palmi: ergo partes continui distinguuntur adæquatè à suis partibus.

Probatio secundæ partis.

Secunda pars asserens partes communicantes distingui solum inadæquatè à partibus, in quibus includuntur, vel quas includunt, est etiam manifesta, quia illud non potest distingui ab alio adæquatè, quod includitur in alio: sed partes communicantes includuntur in aliis, v. g. semipalmus includitur in palmo; medietas semipalmi in semipalmo: ergo partes communicantes inter se non distinguuntur adæquatè.

Prima obiectio.

Obiicitur primò. Si partes continui essent distinctæ, vna deberet dicere negationem alterius: sed vna

non dicit negationem alterius; si enim vna negationem diceret alterius, non deberet illam includere: sed nulla est, quæ non alias includat: ergo nulla est, quæ negationem dicat alterius.

Resp. partem continui eodem modo dicere negationem alterius, quo ab illa distinguitur; cum ergo distinguatur adæquatè à sua parte, dicit etiam negationem adæquatam illius; cum autem inadæquatè tantum distinguatur à suis partibus quas includit, negationem etiam illarum dicit solum inadæquatè.

Hinc ad argumentum, distinguitur maior; vna pars deberet dicere negationem adæquatam alterius partis, & inadæquatam suarum partium, concedo; deberet dicere negationem adæquatam partium, quas includit, nego. Ad probationem distinguitur maior; si vna pars negationem diceret alterius, non deberet illam includere, si diceret negationem adæquatam, concedo; si diceret negationem inadæquatam, nego. Dicit autem negationem solum inadæquatam partium quas includit, adæquatam autem suarum partium.

Instabis: Vbi est distinctio, ibi est determinatio: ergo si partes omnes continui sunt distinctæ, sunt etiam determinatæ. Instantia.

Resp. negando antecedens, quia distinctio rerum indeterminatarum non est determinatio. Addit Albertinus, si vna pars negationem dicat alterius, habet terminū vltra quem non extenditur; falsum autem est, quod habet terminum. Ad hoc argumentum negari posset maior, sed ea tamen gratis concessa, minor est apertè falsa, quia vnus palmus v. g. verē habet terminū, vltra quem nō extenditur ille palmus.

Obiicitur secundò. Si cōtinuum constaret ex partibus actu distinctis, sequeretur, quod constaret ex partibus indistinguibilibus; si enim omnes sunt distinctæ, non sunt distinguibiles; sed cōtinuum non cōstat ex partibus indistinguibilibus; si enim cōstaret ex partibus indistinguibilibus, constaret etiam ex partibus indistinguibilibus; quod probō. Illa pars est indistingibilis, quæ ita est vna, vt nullā includat aliā: sed pars indistingibilis ita est vna, vt nullam includat aliā: ergo pars indistingibilis est pars indistingibilis. Confirmatur, quia eodem modo partes sunt indistinguibiles, ac si omnes essent diuisæ: sed si omnes essent diuisæ, essent indistinguibiles: ergo si sunt indistinguibiles, sunt indistinguibiles. Secunda obiectio.

Resp. negando primā maiorem, quia licet cōtinuum cōstet ex partibus distinctis, sunt tamē adhuc distinguibiles, quia partes communicantes distinguuntur inter se solum inadæquatè; partes autē distinctæ solum inadæquatè, nō sunt indistinguibiles. Cōtinuum igitur constat quidē ex partibus, quæ sunt indistinguibiles à cōpartibus, quia sūt ab illis adæquatè distinctæ, sed non sunt indistinguibiles à partibus quas includunt, & à quibus distinguuntur solum inadæquatè. Ad confirmationem negatur, partes eodem modo esse indistinguibiles ac si essent diuisæ; si enim essent omnes diuisæ, distinguerentur inter se omnes adæquatè.

Obiicitur tertio. Si cōtinuum constaret ex partibus actu distinctis, esset ens per accidens, atque ita nō esset ens categoricum. Probatur sequela, quia illud est ens per accidens, quod constat ex entibus actu completis: sed si cōtinuum constaret ex partibus actu distinctis, constaret ex entibus actu completis: ergo cōtinuum si constaret ex partibus distinctis, est ens per accidens. Tertia obiectio.

Resp. partes continui, quamuis sint actu distinctæ, non esse tamen actu completas tunc cum actu componunt cōtinuum; esse autem tota, quando actu diuisæ sunt. Cōtinuum enim est verē totum integrale, non totum essentiale.

Denique

Denique obiicitur, reperiri ergo partium infinitatem in continuo, tum in numero, tum in magnitudine. Quod quia gravem omnino habet difficultatem, propterea exponendum est paulò latius.

SECTIO IV.

Qualis sit infinitas partium in continuo.

Prima ergo, & sanè ineluctabilis difficultas, imò pænigma omnium maximum, & obscurissimum, est infinitas partium in quantitate, quæ tamen supponitur esse finita. Sequi autem hanc infinitatem partium in atomo, licet minima, inferri omnino videtur ex dictis *sect. 1. & 3.* sique probari potest.

Proponitur difficultas.

Si continuum finitum constaret ex partibus diuisibilibus, & actu distinctis, nulla est finita quantitas, quæ non habeat partes actu & categorematicè infinitas, atque adeo cuius extensio non sit infinita: hoc autem patet absurdum esse. Probatur sequela. Illæ partes sunt simpliciter, & categorematicè infinitæ, quæ sunt actu distinctæ, ac multæ sine ulla vltima: sed in continuo sunt partes actu distinctæ, quarum nulla est vltima: ergo in continuo sunt partes actu & categorematicè infinitæ. Maior est evidens, quia ille cumulus continet unitates actu infinitas, à quo si successivè auferatur vna unitas post aliam, nunquam poterunt illæ unitates exhaustiri; hæc enim est ipsa definitio infiniti: *Vbi est numerus unitatum, quarum nulla est vltima.*

Neque valet primò eorum responso, qui dicunt partes esse finitas in infinitum; nam probat argumentum, istas partes esse actu infinitas, cum nulla earum sit vltima. Neque secundò valet responso aliorum, qui aiunt partes istas esse infinitas secundum quid, cum sint distinctæ solum secundum quid: sed satis probatum est, illas partes distingui adæquatè à suis comparibus; primus enim palmus nihil includit de secundo, & semipalmus secundi palmi nihil includit de altero eius semipalmo.

Tria ergo mihi videntur esse ponenda. Primò, illas partes esse aliquo modo infinitas: secundò illas non esse actu & categorematicè infinitas: tertio, quomodo tandem sint infinitæ.

§. I.

Verum partes continui aliquo modo sint infinitæ.

Assertio bipartita.

Dico primò, partes continui aliquotas, & non communicantes esse simpliciter finitas; partes autem communicantes, & indeterminatas, esse aliquo modo infinitas.

Infinitum simpliciter & secundum quid.

Obserua infinitum propriè illud appellari, quod nunquam exhaustiri potest successivè, sed ex quo semper aliquid vltra est accipere; vt si cogites futuros dies per totam æternitatem, semper accipies novos & novos in infinitum. Potest autem aliquid esse infinitum, vel simpliciter, vel secundum quid. Simpliciter infinitum, siue categorematicè illud dicitur, quod habet omnes partes actu æquales, & determinatas, quarum nulla est vltima. Infinitum secundum quid vocatur infinitum syncategorematicum, cuius partes sunt finitæ in infinitum, idest cuius partes neque finitæ omnino sunt, ita vt dici possint tot, & non plures; neque vnquam attingant crementum infinite distans à numero, sed plures semper, & plures: v.g. dies futuri per æternitatem finiti sunt in infinitum, quia non sunt in aliqua determinata multitudine; semper enim erunt plures, neque vnquam attingent multitudinem infinite distantem à numero finito. His positis,

Prima pars.

Prima partis ratio facilis est, quia partes conti-

R. P. de Ruydes curs. Philosoph.

A nui aliquotæ, non communicantes, & determinatæ, sunt v.g. palmi, digiti, &c. sed nulla est quantitas, in qua palmi v.g. & digiti non sint omnino finiti: ergo partes continui aliquotæ, ac determinatæ sunt simpliciter finitæ; v.g. in palmo sunt duo semipalmi, in vna octo palmi.

Secunda pars vix etiam eget probatione, asserit enim partes proportionales, & indeterminatas esse aliquo modo infinitas, de quo dubitari non potest, posito quod continuum non constet ex indiuisibilibus, sed ex partibus semper diuisibilibus. Ratio est, quia illud est aliquo modo infinitum, cuius nulla est vltima pars: in continuo semper diuisibili nulla est vltima pars; si enim esset vltima, illa non posset vterius diuidi, & sic esset indiuisibilis, quod est contra suppositionem.

Secunda pars.

Obiicitur primò. Si partes proportionales sint aliquo modo infinitæ, sequitur non esse plures partes in toto cælo empyreo, quàm sint in minima festuca, vel atomo; hoc autem manifestè absurdum est. Probatur sequela: sumamus cælum illud empyreum prout vnica est collectio partium; in eo qualemunque partium numerum cogitaueris, eum certè in festuca licebit ponere, alioqui posset exhaustiri numerus partium, qui est in illa festuca, & deueniri posset ad aliquam vltimam partem indiuisibilem: ergo tot partes sunt in festuca, quot in cælo.

Prima obiectio.

Neque satis est dicere cum Auerfæ, esse quidem in festuca tot partes, quot sunt in cælo; sed inæqualis magnitudinis & extensionis, v.g. millesima pars cæli est multò maior, quàm millesima pars festucæ; centies millies millesima erit multò maior, quàm centies millies millesima pars festucæ; quatinus sicut in cælo est pars millesima, & centies millies millesima, sic etiam in festuca, & sic deinceps.

Responso Auerfæ.

Contrà enim in isto, quia nunc solum attendo numerum partium, non autem illarum extensionem, & ostendo numerum partium non esse maiorem in cælo, quàm in formica, quod est falsissimum, quia in parte cæli, quæ festuca pars est, tot sunt partes, quot in festuca: sed in toto cælo plures sunt partes, quàm in parte cæli: ergo in toto cælo plures sunt partes, quàm in festuca.

Vera responsio.

Resp. ergo quod in festuca verè tot sunt partes, quot sunt in cælo, secundum quoscunque numeros assignabiles; non autem esse tot secundum quoscunque numeros inassignabiles; vel quod idem est, tot esse partes in festuca, quot sunt in cælo secundum speciem numerorum, sed non secundum indiuidua numerorum; idest tum in cælo, tum in festuca est numerus centenarius, millenarius; sed partes tamen non sunt tot in indiuiduo.

Instabis: Sumo vniam partem cæli æqualem festucæ, & sic aio. In toto cælo plures sunt partes secundum numeros, tum assignabiles, tum inassignabiles, quàm in parte cæli, alioqui dicendum est, quod totum non est maius sua parte: sed in minima illa parte cæli tot sunt partes secundum numeros, tum assignabiles, tum inassignabiles, quot in festuca: ergo in toto cælo plures sunt partes secundum numeros assignabiles, & inassignabiles, quàm in festuca.

Instantia.

Resp. nullam esse partem cæli, quæ non contineat omnes numeros assignabiles, & omnes numeros secundum speciem numerorum; ideoque absolute nego, quod in toto cælo plures sint partes secundum numeros assignabiles, quàm in minima parte cæli, quia nullus in toto cælo est assignabilis numerus partium, qui non sit assignabilis in minima parte cæli; neque propterea sequitur, quod pars sit æqualis toti, quia secundum numeros inassignabiles, & secundum indiuidua numerorum non est æqualis.

R. 2 Obiicitur